

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 997/2025
25.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца Центра за социјални рад „Богатић“ из Богатића, против тужених АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Милена Јанковић, адвокат из ..., ради потпуног лишења родитељског права, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 438/24 од 28.08.2024. године, у седници одржаној 25.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 438/24 од 28.08.2024. године у делу става првог изреке којим су тужени лишени родитељског права над малолетним ВВ и ГГ и обавезани да доприносе њиховом издржавању и у том делу се предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу, Судска јединица у Богатићу П2 187/22 од 19.04.2024. године, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени у потпуности лише родитељског права у односу на мал. ДД рођену ...2006. године, мал. ЂЂ, рођеног ...2009. године, мал. ВВ рођеног ..2015. године и мал. ГГ, рођену ..2018. године. Одбијен је тужбени захтев да се обавезу тужени да на име доприноса за издржавање деце свако од тужених плаћа месечно износ од по 3.000,00 динара за свако дете понаособ, на начин како то одреди орган старатељства до 15. у месецу, почев од дана подношења тужбе па убудуће док та обавеза по закону траје или се не измени као и да за остале а неисплаћене рате плати у року од 15 дана од дана пресуђења у случају доцње да плате законску затезну камату рачунајући од доспећа сваке рате посебно до исплате и одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 438/24 од 28.08.2024. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је делимично усвојена, а делимично одбијена, а жалба тужених одбијена, па је првостепена пресуда преиначена, тако што је усвојен тужбени захтев и тужени у потпуности лишени родитељског права у односу на мал. ВВ и мал. ГГ и обавезани тужени да свако од њих на име доприноса за издржавање мал.

ВВ и ГГ, плаћа износ од по 3.000,00 динара за свако дете, почев од дана подношења тужбе па убудуће, док та обавеза по закону траје или се не измени, до 15. у месецу, а неисплаћене рате у року од 15 дана од дана пресуђења, у случају доцње са законском затезном каматом од доспелости сваке рате до исплате, док је у преосталом делу првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су благовремено изјавили ревизију из свих законом прописаних разлога.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС”, бр. 72/2011...18/2020, у даљем тексту: ЗПП), у вези члана 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени АА и ББ су у дугогодишњој ванбрачној заједници у којој је рођено четворо деце: ДД 2006. године, ЂЂ 2009. године, ВВ 2015. године и ГГ 2018. године. Живели су са децом у ... у улици ... бр. ..., у којој су радници Центра за социјални рад Богатић, у новембру месецу 2020. године по пријави грађана обавили посету и том приликом кућу, која није била адекватна и прилагођена потребама мал. деце, затекли у лошем стању. Деца су живела у нехигијенским условима, нису имала довољно гардеробе, а мал. ГГ се по кући и дворишту шетала без одеће. Због тога је Центар за социјални рад Богатић 04.11.2020. године, мал. ВВ и ГГ ставио под непосредно привремено старатељство Центра и деца су смештена у хранитељску породицу у којој се и даље налазе. Мал. ВВ има девет година, иде у школу, интелектуални узраст не одговара календарском јер ради по прилагођеном школском програму, међутим ни тако не успева да постигне савладавање предвиђеног градива, али савладава социјалне вештине и показује одређену емоционалну зрелост у складу са својим узрастом. Мал. ГГ има шест година, иде у вртић, а њена интелектуална, емоционална и социјална зрелост су у складу са календарским узрастом. Тужени АА повремено ради у иностранству, тужена ББ сада не ради, раније је свако вече радила као певачица у кафани, а за то време децу су чували тада мал. ћерка ДД и сада пок. ЕЕ из Из налаза комисије вештака произлази да је тужени АА исправно оријентисан у свим правцима и да се не уочава присуство грубе психо-патолошке феноменологије, да је тужена ББ такође исправно оријентисана у свим правцима, очуване пажње и концентрације, а уочени су елементи пасивно-зависне особе. Тужени немају знаке било какве менталне болести и поремећаја. Функционишу у складу са својим структурама личности и имају елементе поремећаја личности које представљају сталне црте личности које карактеришу особу кроз цео живот. Мал. ВВ и ГГ потпуно адаптирани на живот у хранитељској породици у којој добијају сву потребну негу и емоционалну подршку, а због свог узраста и психофизичке незрелости нису у могућности да самостално и слободно изразе своју жељу нити имају став о томе. Тужени са старијом децом – ћерком ДД и сином ЂЂ нису успели да савладају обавезе везане за школовање. Тужени сада живе као подстанари у кући која је у добром стању, тужена ББ у последње три до четири године не ради већ је код куће, а тужени АА се вратио из иностранства, живи у Србији. Ниједно од њих није неспособно за рад.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев за потпуно лишење родитељског права оба тужена одбио, оценивши да није утврђено да тужени својим понашањем злоупотребљавају права и грубо занемарују дужности из садржине родитељског права, односно да није утврђено постојање

чињеница које би упућивале на постојање тог услова прописаног чланом 81. Породичног закона.

Одлучујући о жалби тужиоца, другостепени суд је оценио да је првостепени суд приликом одлучивања о захтеву за потпуно лишење родитељског права тужених над мал. децом ВВ и ГГ, погрешно применио материјално право, оценивши да из доказа изведених током првостепеног поступка произлази да поступање тужених у односу на мал. децу ВВ и ГГ, који су од најранијег детињства живели у изузетно нехигијенским условима у запуштеној кући, без довољно гардеробе до те мере да је мал. ГГ у узрасту од 2,5 године у новембру месецу 2020. године без икакве одеће боравила у дворишту, такво да представља грубо занемаривање дужности из садржине родитељског права, па је првостепену пресуду делимично преиначио и у потпуности лишио родитељског права тужене у односу на мал. ВВ и ГГ и обавезао тужене да на име доприноса за издржавање мал. деце свако од њих плаћа износ од по 3.000,00 динара за свако дете.

Врховни суд је оценио да је ревизија основана. Наводом да је другостепени суд одлуку којом је делимично преиначио првостепену пресуду донео без расправе, указује се на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 383. став 3. ЗПП, која је учињена у поступку пред другостепеним судом и представља дозвољени разлог за ревизију према члану 407. став 1. тачка 3. у вези члана 387. став 1. тачка 5. и члана 394. ЗПП.

Наиме, пред првостепеним судом је спроведен доказни поступак, па је првостепени суд оценио да изведеним доказима није утврђено да тужени својим понашањем злоупотребљавају права и грубо занемарују дужности из садржине родитељског права, чиме нису испуњени услови за потпуно лишење родитељског права прописани одредбом члана 81. Породичног закона.

Другостепени суд је без отварања главне расправе своју одлуку засновао на другачијој оцени изведених доказа, закључивши да из изведених доказа произлази да су тужени грубо занемарили родитељске дужности тако што нису учествовали у чувању и подизању мал. деце на начин примерен деци тог узраста, јер су деца у сваком погледу (хигијенском, емоционалном, образовном), била занемарена и запуштена.

Поступањем на овај начин другостепени суд је оценио изведене доказе и утврдио другачије чињенично стање од оног које је утврдио првостепени суд без отварања расправе у смислу члана 383. ЗПП.

Према оцени Врховног суда, другостепени суд није могао без одржавања расправе да утврди другачије чињенично стање од оног које је утврђено у првостепеној пресуди и да преиначи првостепену пресуду.

Због наведеног, применом члана 415. став 1. ЗПП, другостепена пресуда је укинута у делу којим је одлучено о лишењу родитељског права тужених над малолетним ВВ и ГГ и њиховом издржавању и предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби тужених.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити учињену повреду одредаба парничног поступка на коју је указано овим решењем, тако што ће заказати расправу и разјаснити на који начин тужени врше родитељско право у односу на мал. децу ВВ и ГГ, да ли се старају о деци, или на неки од начина прописаних одредбама члана 81. Породичног закона, грубо занемарују своје родитељске дужности у односу на њих. Након што правилно и потпуно утврди чињенично стање, значајно за правилну примену материјалног права, другостепени суд ће о жалби тужиоца донети нову и закониту одлуку.

Председник већа – судија

Бранка Дражић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић